gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Derde wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020**
Zaaknummer: **6113-2024**
Datum: **6 februari 2024**

Inleiding
Vanwege een tweetal ontwikkelingen ligt een wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (hierna: Verordening) voor.

Ten eerste heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) op 16 augustus 2023, op basis van twee uitspraken bepaald dat gemeenten uurtarieven voor een pgb met inzet van het sociale netwerk moeten baseren op de cao VVT[1]. Deze uitspraken hebben betrekking op individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (hbh) in het kader van de Wmo.

Ten tweede stijgen klanttarieven voor het collectief doelgroepenvervoer (Wmo) van Omnibuzz als gevolg van een stijging van de Landelijke Tarieven Index (LTI) met 11,72% in 2024, als de huidige Verordening wordt gevolgd. Gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz, hanteren echter als uitgangspunten dat de klanttarieven voor het Omnibuzz vervoer zoveel mogelijk gelijk worden gesteld aan de klanttarieven in het openbaar vervoer en tussen gemeenten onderling. Omdat het regionaal openbaar vervoer door het Rijk financieel wordt gecompenseerd[2], leidt de stijging van de LTI index niet tot een tariefverhoging voor reizigers met het openbaar vervoer. Voor het doelgroepenvervoer geldt die compensatie vanuit het Rijk echter niet. Daarom verzoekt Omnibuzz deelnemende gemeenten om de LTI index voor 2024 buitenwerking te stellen.

Voorstel
Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De derde wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 vast te stellen conform bijgevoegd concept raadsbesluit.

Argumenten
1.1 Aanpassing van de Verordening inzake de hoogte van het pgb uurtarief voor hbh en begeleiding individueel, door inzet van het sociaal netwerk is van belang om te kunnen blijven voldoen aan wet- en regelgeving.

---

[1] https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:CRVB:2023:1394 Hoogte pgb-tarief huishoudelijke ondersteuning via het sociaal netwerk en https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:CRVB:2023:1580 Hoogte pgb-tarief individuele begeleiding via het sociaal netwerk.
[2] Ten gevolge van een motie van Mirjam Bikker (CU) heeft de tweede kamer besloten tot een structurele financiële compensatie, medio oktober 2023.

Uit jurisprudentie van de CRvB blijkt dat het uurtarief voor een pgb hulp bij het huishouden en begeleiding individueel uitgevoerd door het sociaal netwerk, dient te voldoen aan het wettelijke principe van een 'reële prijs'. Dit betekent dat er een goede verhouding dient te zijn tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde en de eisen die aan de kwaliteit van de dienst worden gesteld (Uitvoeringsbesluit Wmo, artikel 5.4, lid 3 en Verordening, artikel 18). In onze huidige Verordening is voor inzet van het sociaal netwerk (incl. naaste familie) bij hbh en begeleiding individueel een uurtarief gebaseerd op het wettelijk minimumloon van toepassing (Verordening, artikel 9, lid 4). De CRvB heeft deze tarieven echter onverbindend verklaard omdat ze ontoereikend worden geacht. De tarieven dienen volgens de CRvB gebaseerd te zijn op:

- Bij huishoudelijke hulp: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij hulp bij het huishouden van de voor de betreffende periode geldende cao VVT (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg), te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.
- Bij begeleiding: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij de Functie Waardering Gezondheidszorg (FWG 30) van de voor de betreffende periode geldende cao VVT, te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.

Daarom wordt uw raad voorgesteld de Verordening hierop aan te passen, conform bijgevoegd concept raadsbesluit (bijlage 1). De terugwerkende kracht kan worden toegepast aangezien dit een voordelige uitwerking heeft voor cliënten.

De nieuwe berekeningswijze wordt al vanaf 2023 toegepast voor nieuwe pgb aanvragen betreffende hbh en begeleiding individueel met inzet van het sociaal netwerk (waaronder de naaste familie). Bestaande budgethouders ontvangen het nieuwe uurtarief vanaf 2024.

Uw raad wordt voorgesteld de toelichting op de Verordening als volgt aan te passen:

Toelichting Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020
De toelichting op de Verordening wordt bij artikel 9 onder 'Vierde lid', na de 4e alinea als volgt aangevuld:
De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft op 16 augustus 2023, op basis van twee uitspraken bepaald dat gemeenten uurtarieven voor een pgb met inzet van het sociaal netwerk moeten baseren op de cao VVT. Deze uitspraken hebben betrekking op individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (hbh) in het kader van de Wmo (ECLI:NL:CRVB:2023:1394 en ECLI:NL:CRVB:2023:1580).

1.2 Het pgb tarief dient toereikend te zijn om passende zorg in te kopen.

Uit de Wmo 2015, artikel 2.3.6 lid 1volgt dat de tarieven toereikend moeten zijn. Dit betekent dat een inwoner doeltreffende zorg of ondersteuning kan inkopen met het budget dat de gemeente toekent. De voorgestelde aanpassingen van de Verordening hebben een gunstig effect voor budgethouders met een pgb hbh en begeleiding middels het sociaal netwerk en wordt het principe van toereikendheid gewaarborgd.

1.3 Aanpassing van de Verordening is van belang om het uitgangspunt te waarborgen van gelijke klanttarieven van het collectief (Wmo) vervoer en het (regionale) openbaar vervoer.

De cliënten die gebruik maken van het collectief (Wmo) vervoer door Omnibuzz zijn afhankelijk van dit type vervoer. Ze krijgen immers een beschikking voor dit vervoer op grond van een specifieke indicatie/ beperking. Vanuit de Wmo wordt het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een handicap of beperking voorgestaan (de compensatieplicht van gemeenten). Daarom is een ongelijkheid tussen de klanttarieven van het collectieve (Wmo) doelgroepenvervoer door Omnibuzz en

het openbaar vervoer niet wenselijk omdat kwetsbare mensen hierdoor worden achtergesteld. De suggestie dat meer mensen gebruik zouden maken van het openbaar vervoer, als het collectieve doelgroepenvervoer duurder wordt, wordt niet realistisch geacht. Het openbaar vervoer biedt immers geen passend alternatief.

1.4 Aanpassing van de Verordening ten aanzien van de LTI index voorkomt extra kosten voor de gebruikers van de collectieve (Wmo) vervoersvoorziening.

De stijging van de LTI index met 11,72% in 2024 is het gevolg van onder andere stijgende lonen en energiekosten. Concreet betekent het toepassen van de LTI index zoals geformuleerd in de huidige Verordening, dat (kwetsbare) cliënten te maken krijgen met een extra reiskosten. Dit bedraagt per 1 januari 2024 circa 11 á 12 cent per zone. Deze kosten stapelen bovenop de andere kosten waar deze cliënten veelal mee te maken hebben zoals het abonnementstarief, medische kosten etc. Om dit te voorkomen, wordt uw raad voorgesteld artikel 12, lid 3 van de Verordening aan te passen conform raadsbesluit, zodat van de geldende LTI index afgeweken kan worden.

1.5 De financiële impact van het niet toepassen van de LTI indexering in 2024 is beperkt voor de gemeente Roermond.

Het dagelijks bestuur van de GR Omnibuzz heeft op 15-11-2023 het principebesluit genomen om de LTI buiten werking te stellen tot 1 juli 2024 en de klantbijdragen in deze periode niet te verhogen. Dit biedt de deelnemende gemeenten de mogelijkheid om een besluit te nemen over het wel of niet toepassen van de LTI index in 2024. Na besluitvorming door de gemeenten, worden de klantbijdragen van 2024 in elke gemeente definitief vastgesteld. Om de impact op de gemeentelijke begroting te minimaliseren, heeft het dagelijks bestuur voorgesteld om de gederfde inkomsten over januari t/m juni 2024 op te vangen uit de algemene reserve van de GR Omnibuzz. Voor Roermond bedraagt de compensatie naar verwachting € 5.460,00. Als uw raad ertoe besluit om de LTI index over de klanttarieven 2024 niet toe te passen, heeft Roermond ca. € 5.500,00 minder inkomsten (juli t/m december 2024) dan het geval zou zijn als de stijging van de LTI index (11,72%) wel van toepassing zou zijn. De exacte bedragen worden door Omnibuzz achteraf pas verrekend, op basis van de werkelijk gebruikte ritten.

Kanttekeningen en risico's

1.1 In analogie van de jurisprudentie over de hoogte van het pgb uurtarief voor hbh en begeleiding, bestaat de mogelijkheid dat het pgb tarief voor het sociaal netwerk op het gebied van jeugdhulp op termijn ook dient te worden aangepast.

De verwachting is dat de CRvB uitspraak omtrent pgb tarieven ook wordt doorgetrokken naar jeugdhulp. Omdat er nu voor jeugd geen richtlijn is betreffende welke cao aangehouden zou moeten worden volgen we dit en wachten de jurisprudentie hierover af.

1.2 Mogelijk leidt de verhoging van het pgb uurtarief voor het sociaal netwerk bij hbh en begeleiding individueel tot een aanzuigende werking.

Omdat de tarieven voor inzet van het sociaal netwerk (waaronder naaste familie) stijgen, zou dit mogelijk kunnen leiden tot meer pgb aanvragen voor hbh en begeleiding individueel met inzet van het eigen sociaal netwerk. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert gemeenten om bij nieuwe casussen te handelen in lijn met de uitspraken van de CRvB. Al vindt de VNG naar aanleiding van de uitspraken, het onderscheid tussen het tarief voor een informele, niet gediplomeerde hulp en een beroepskracht onduidelijk. Want de VNG stelt dat het wettelijke principe van een 'reële prijs' bedoelt is voor een beroepskracht. En informele hulp is over het algemeen geen beroepskracht[3].

[3] https://vng.nl/nieuws/geen-minimumloon-als-pgb-tarief-voor-hulp-sociale-netwerk

1.3 We zouden als alternatieve wijze voor indexering de NEA index kunnen toepassen omdat die financieel minder impactvol is voor cliënten/klanten en de gemeente.

Een alternatieve tussenvariant voor het wel of niet toepassen van de LTI index zou kunnen zijn het hanteren van de NEA index in plaats van de LTI. De NEA[4] is een indexeringstool die de (kosten)ontwikkeling binnen het vervoer volgt. In dat geval volgt de klantbijdrage dan de kostenontwikkeling bij gemeenten, die op basis van de NEA index in 2024 3,4% meer gaan betalen voor het vervoer. Omdat deze variant een afwijking betekent van de klanttarieven voor het Wmo doelgroepenvervoer ten opzichte van de tarieven van het openbaar vervoer en in afwijking is van de huidige Verordening, lijkt deze echter niet passend.

Historisch overzicht

- 16-12-2021: Wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (zaaknr 102622-2021).
- 10-1-2023: Tweede wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 inzake pgb tarieven (zaaknr. 168035-2022).

Financiële gevolgen

Wijziging pgb uurtarief hbh en begeleiding individueel met inzet sociaal netwerk.

Op basis van een gelijk aantal uren als in 2023 geldt voor de pgb's:

1. Hbh met inzet van het sociaal netwerk 4163 uur. Daarmee stijgen de kosten in 2024 naar verwachting met € 23.000.
2. Begeleiding individueel met inzet van het sociaal netwerk 3216 uur. Daarmee stijgen de kosten in 2024 naar verwachting met € 28.000.

Ad 1. De verwachte extra kosten (€ 23.000) in 2024 en verder van de pgb's hbh, worden na positieve besluitvorming op dit voorstel door de raad, structureel geraamd in de 2e Tussenrapportage (kostenplaats 62045).

Ad 2.De verwachte extra kosten voor de pgb's begeleiding individueel ad € 28.000 zijn gedekt binnen het begrotingsbudget van € 544.044 op kostenplaats 61842. Doordat pgb kosten die boven een vastgestelde norm uitkomen verrekend kunnen worden met Vijf, conform overeenkomst Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO). Deze financiële effecten worden met elkaar verrekend en zorgen gecombineerd voor een aframing van het budget van ca. € 62.000.

Het niet toepassen van de LTI index voor klanttarieven collectief doelgroepenvervoer (Wmo) in 2024.

Als de LTI index (11,72%) in 2024 niet wordt doorberekent in het klanttarief, ontvangt de gemeente naar verwachting ca. € 10.980 minder inkomsten. Doordat het dagelijks bestuur van de GR Omnibuzz heeft besloten de gemeenten voor de eerste helft van 2024 te compenseren ten laste van de algemene reserve resteert er voor Roermond ca. € 5.500. De exacte bedragen worden door Omnibuzz achteraf pas verrekend, op basis van de werkelijk gebruikte ritten. Ten aanzien van de geraamde inkomsten in de begroting 2024 (€ 153.196), op kostenplaats 62046.834200 (vervoerskosten Wmo Omnibuzz) zijn de gederfde inkomsten in 2024 verwaarloosbaar. Daarnaast neemt het gebruik van Omnibuzz vervoer en het aantal ritten sinds corona weer toe en stijgen daardoor de inkomsten.

---

[4] NEA is ontstaan uit een samenwerkingsverband van het Nederlands Vervoerswetenschappelijk Instituut (NVI) het Economisch Bureau voor het Wegvervoer (EWB) en het Administratief Centrum Beroepsvervoer (ACB).

Communicatie en participatie

- De budgethouders zijn door middel van brieven door de gemeente geïnformeerd over de hoogte van de pgb tarieven in 2024.
- Omnibuzz verzorgt de communicatie over de hoogte van de klanttarieven.
- Het cliëntenpanel van Omnibuzz is geraadpleegd over (de gevolgen van) het toepassen van de LTI index op klanttarieven. Zij staan achter het verzoek van Omnibuzz aan gemeenten om de LTI index voor 2024 buiten werking te stellen.
- De Wmo-raad heeft positief geadviseerd op het voorliggend voorstel, zie bijlage 2.

Uitvoering en evaluatie

Zie ook bij 'communicatie en participatie'.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris, de burgemeester,

J. van Putten Y.F.W. Hoogtanders

Bijlage(n):

1. Raadsbesluit inzake derde wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020.

2. Brief van de Wmo-raad gemeente Roermond d.d. 24 januari 2024.